

Esitys erinäisten uusien tointen perustamisesta Marian sairaalaan sekä sairaanhoitajataroppilaiden yötyön supistamisesta.

HELSINGIN KAUPUNGIN

RAHATOIMIKAMARI.

Helsinki,

huhtikuun 24 p:nä 1928.

Helsingin Kaupunginvaltuustolle.

N:o 280.

Lähetteellä viime maaliskuun 14 päivältä on Kaupunginvaltuuston Valmisteluvaliokunta anonut rahatoimikamarin lausuntoa sairaalahallituksen esityksestä ruokalanapulaisjohtajattaren ja kahden keittäjättären toimen perustamisesta Marian sairaalaan, sairaanhoitajataroppilaiden käyttämisestä yötyössä mahdollisimman vähän ja yöhoitajattarien työajan lyhentämisestä.

Asiakirjoista selviää, että Marian sairaalan yöhoitajattaret asuvat vuokrahuoneistossa Eerikinkadun varrella ja että sairaalahallitus on katsonut tarpeelliseksi siirtää heidän päivällisaikansa klo $\frac{1}{2}$ 8—8:ksi j. p. p., siis juuri ennen yötyön alkamista, jottei heidän mainitun aterian tähden tarvitsisi saapua sairaalaan jo paria tuntia aikaisemmin. Sairalahallitus perustelee suunnitelmaansa järjestelyä silläkin, että suuri osa Marian sairaalan yöhoitajattarista on sairaanhoitajataroppilaita, joille, koska he ovat suhteellisen nuoria, olisi varattava kaikki mahdollisuudet lepoon ja virkistykseen. Yöhoitajattarien päivällisajan siirtäminen edellämainitulla tavalla kuitenkin pidentäisi ruokalahenkilökunnan työaikaa siksi huomattavasti, ettei toimenpidettä saata toteuttaa lisäämättä tätä henkilökuntaa yhdellä ruokalanjohtajattaren apulaisella ja kahdella keittäjättärellä. Ehdotettu ruokalahenkilökunnan lisääminen on välttämätön siitakin syystä, että Marian sairaalan potilaiden hoitoon sovelletaan nykyisin entistä paljon suuremmassa määrässä ravintojärjestys- (dieetti-) käsittelyä. Sairaanhoitopilaisten yötyön suhteen selviää asiakirjoista, että ensimmäisen vuoden oppilaat ovat palvelleet yöhoitajattarina keskimäärin noin kuukauden, toisen vuoden oppilaat kaksi kuukautta ja kolmannen vuoden oppilaat joka 4:s tai 5:s kuukausi. Viime aikoina on kuitenkin oppilaita tarvittu yötyössä jonkun verran enemmän. Sairalahallituksen käsityksen mukaan olisi ensimmäisen vuoden oppilaita käytettävä yötyössä mahdollisimman vähän, toisen vuoden oppilaita suhteellisesti säästellen, joten vastoin kolmannen vuoden oppilaat olisivat tässä suhteessa kat-

sottavat olevan samassa asemassa kuin valmiit sairaanhoitajattaret, jotka palvelevat yötyössä joka 4:s tai 5:s kuukausi.

Edelleen selviää asiakirjoista, että hoitajattarien työaika yötyössä vaihtelee 11—12 tuntiin, että he nauttivat 3 à 5 vapaavuorokautta kuukaudessa sekä että sairaalahallituksen mielipiteen mukaan yötyöajan supistus kaikissa sairaaloissa olisi saatava aikaan siten, että yöhoitajatar saisi 6 vapaayötä kuukaudessa eikä työaika vuorokaudessa saisi ylittää 11 ½ tuntia.

Asiaa rahatoimikamarissa käsiteltäessä katsoi kamari sairaalahallituksen perustelun ruokalahenkilökunnan lisäämiseksi varteenotettavaksi. Sairaalahallituksen ehdottamilleen uusille toimenhaltijoille esittämät palkat ovat nykyään toimessaolevain vastaavien viranpitäjäin palkkojen mukaiset. Näin ollen kamari puoltaa sairaalahallituksen esitystä tässä kohden. Mitä sairaanhoitajataroppilaiden yötyössä käyttämiseen tulee, on sen vähentäminen kamarin käsityksen mukaan sairaalahallituksen sisäinen asia, mutta koska se tämän esityksen yhteydessä joutuu Kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi, saa rahatoimikamari mielipiteenään lausua, että sairaanhoitajataroppilaiden todennäköisen liikeyrityksen vuoksi olisi suotava, ettei ensimmäisen vuoden oppilaita käytettäisi laisinkaan yötyössä eikä toisenkaan vuoden oppilaita yhtä kuukautta enempää. Yöhoitajattarien työajan pituudesta ei kamarilla ole syytä tässä yhteydessä lausua käsitystään, koska asia tulee ennen pitkää esille kaupungin sairaalain henkilökunnan työajan lyhentämiskysymyksen yhteydessä, joka parastaikaa on rahatoimikamarissa käsitteilyn alaisena.

Edelläesitetyn perusteella saa rahatoimikamari, palauttaen asiakirjat, kunnioittaen esittää Kaupunginvaltuuston päätettäväksi,

*että Marian sairaalaan perustetaan tulevan kesäkuun 1 päivästä lukien 4:nteen palkkaluokkaan kuuluva ruokalanapulaisjohtajattaren-
sekä 2 sopimuspalkkaista keittäjättärentointa;*

*että tarkoitukseen osoitetaan kuluvasi vuodeksi 23,800 markkaa
tililtä 19 P. L. V. 1;*

*ettei sairaanhoitajataroppilaita kahtena ensimmäisenä kurssi-
vuotena tulisi käyttää yötyössä enempää kuin mitä heidän opetuksensa
kannalta on tuiki välttämätöntä; sekä*

*että yöhoitajattarien työajan lyhentämistä harkitaan vireillä
olevan, sairaalahenkilökunnan työtaakan lieventämiskysymyksen yhtey-
dessä.*

Rahatoimikamarin puolesta:

Arthur Castrén.

A. Danielson.

*Liite I.*HELSINGIN KAUPUNGIN
Sairaalahallitus.

*Helsingissä,
maaliskuun 9 p:nä 1928.*

N:o 150.

Helsingin Kaupunginvaltuustolle.

Sairaalahallitus lähettää tämän mukana kunnioittaen Kaupunginvaltuustolle asettamansa komitean mietinnön yöhoitajattarien työajasta y. m. Samalla Sairaalahallitus, joka on yhtynyt mietintöön ja siinä tehtyihin ehdotuksiin, täten esittää,

että Marian sairaalan ruokalaan saataisiin sen nykyisen henkilökunnan lisäksi palkata yksi ruokalan-apulaisjohtajatar 4:nnessä palkkaluokassa ja kaksi keittäjätärtä, toinen 865 markan ja toinen 835 markan kuukausipalkalla.

Sairaalahallituksen puolesta:

E. Sandelin.*K. R. Salovius.**Liite 2.*

*Komitean mietintö, koskeva yöhoitajattarien työaika
y. m.*

Sen johdosta, että Marian sairaalan johtaja oli kirjelmällä tammikuun 10 päivästä 1928 kääntynyt Sairaalahallituksen puoleen ehdottaen, että yöhoitajattarien päivällisaika siirrettäisiin kl. $\frac{1}{2}$ 8—8:ksi j. p. p., otti Sairaalahallitus kokouksessaan viime tammikuun 27 päivänä mainitussa kirjelmässä esitetyn kysymyksen käsiteltäväksi. Sairaalahallitus katsoi tämän yhteydessä olevan syytä laajemmalta selvittää kysymys yöhoitajattarien työajasta yleensä, jonka ohella myöskin heidän ateria-aikansa oli määrättävä. Sitäpaitsi katsoi Sairaalahallitus tarpeelliseksi saada selvitystä siitä, missä määrin sairaanhoitajataroppilaita käytetään yöpalveluksessa. Näitä kysymyksiä koskevan ehdotuksen laatimista varten asetti Sairaalahallitus komitean, johon se valitsi puheenjohtajaksi Sairaalahallituksen varapuheenjohtajan, tohtori Eino Suolahden, sekä jäseniksi sairaalatarkastaja G. Palanderin ja Sairaalahallituksen jäsenen, professori Gösta Beckerin.

Sittenkuin komitea oli erinäisissä kokouksissa pohtinut edellämäinittuja kysymyksiä sekä hankkinut kaupungin sairaaloista asiaan lisäselvitystä, saa komitea Sairaalahallitukselle esittää seuraavaa:

Sairaanhoidosta yöaikana kaupungin sairaaloissa huolehtivat alihoitajattaret ja mielisairasosastoilla myöskin hoitajat. Tämä yöpalvelus on miltei aina järjestetty siten, että kaikki alihoitajattaret ja hoitajat yhden kuukauden ajan vuorotellen siitä huolehtivat. Tällaisen järjestelyn kautta tulee alihoitajatar (hoitaja) olemaan yötyössä noin joka 4:s tai 5:s kuukausi. Marian sairaalassa ottavat myöskin sairaanhoitajataroppilaat osaa yötyöhön. Kivelän sairaalan mielisairasosastolla on yötyö-aikajakso lyhennetty kuuteen päivään kerrallaan. Kivelän sairaalan yleisellä osastolla yksi alihoitajatar palvelee yöhoitajattarena kautta vuoden.

Alihoitajattarien ja hoitajien työaika yötyössä on seuraava: Marian sairaalassa ovat he työssä kuukauden kaikkina päivinä, lukuunottamatta kolmea päivää, ollen työaika 12 tuntia. Samoin on laita Kulkutautisairaalassa. Kivelän sairaalan yleisellä osastolla työskentelee yöhoitajatar kuukauden kaikkina päivinä, lukuunottamatta kolmea päivää, ollen työaika 11 tuntia. Kivelän sairaalan mielisairasosastolla on työaika 11 tuntia, ollen joka kuudes päivä vapaapäivä. Samaten on järjestetty Nikkilän sairaalassa. Ylläoleviin työaikoihin sisältyvät ateria- ja kahvilomat sekä mahdolliset lepoetket. Näitten vapaa-aikojen arviointi on vaikea, sillä vapaa-ajat voivat olosuhteiden mukaan melkoisesti vaihdella.

Hoitohenkilökunnan yötyötä valvomaan on sairaaloihin kiinnitetty yölihoitajattaria. Nämä yölihoitajattaret palvelevat vuoden umpeen yötyössä, ja on heillä Marian ja Kivelän sairaaloissa 4 päivää vapaata sekä Kulkutautisairaalassa ja Nikkilän mielisairaalassa 5 päivää vapaata kuukaudessa.

Yöhoitajattaren työaika keskimäärin viikkopäivää kohden, ateria- ja lepoajat mukaanluettuina, on näin ollen:

Marian sairaalassa	10,67 tuntia
Kulkutautisairaalassa	10,67 »
Kivelän sairaalan:	
yleisellä osastolla	9,76 »
mielisairasosastolla	9,16 »
Nikkilän sairaalassa	9,16 »

Kuten ylläolevasta ilmenee, on yöhoitajattarien työaika eri sairaaloissa jonkun verran toisistaan eroava. Komitean mielipiteen mukaan olisi työajan supistus kaikissa sairaaloissa saatava aikaan, ja on komitea ajatellut sen tapahtuvan siten, että yöhoitajatar (tai hoitaja) saisi 6 vapaapäivää kuukaudessa sekä että työaika vuorokaudessa ei olisi 11 ½ tuntia pitempi (klo 8 j. p. p.—½ 8 a. p.). Täten saataisiin työajan pituudeksi viikkopäivää kohden, sunnuntai- ja pyhäpäivät mukaanluettuina, 9,09 tuntia. Marian ja Kulkutautisairaloissa, missä työaika tähän asti on ollut pisin, tekisi supistus viikkopäivää kohden 1,58 tuntia — 10,67 tunnista 9,09 tuntiin.

Tämän uudistuksen toimeenpano aiheuttaisi luultavasti muutamissa sairaaloissa hoitohenkilökunnan lisäämisen, minkä vuoksi komitea ehdottaa, että Hallitus oikeuttaisi sairaalat tätä tarkoitusta varten palkkaamaan ylimääräistä hoitohenkilökuntaa.

Mitä sitten yöhoitajattarien päivällisaterian soveliaimman tarjoiluajan järjestämiseen tulee, ovat mielipiteet hoitohenkilökunnan ja sairaalajohdon keskuudessa, kuten sairaalatarkastajan Hallitukselle jättämästä promemoriasta ilmenee, hyvin eriäviä. Oikeastaan vain Marian sairaalassa on katsottu olevan varsinaista hyötyä siitä, että päivällisaika järjestettäisiin juuri ennen yötyön alkaamista. Tähän on syynä pääasiallisesti se seikka, että Marian sairaalan yöhoitajattaret asuvat vuokrahuoneistossa Eerikinkadun varrella sekä että päivällisajan ehdotetun siirtämisen takia heidän ei tarvitsisi saapua niin paljon aikaisemmin sairaalaan, mikä on heille ollut haitaksi. Komitea puolestaan on havainnut perustelun varteenotettavaksi varsinkin, kun suuri osa Marian sairaalan yöhoitajattarista on sairaanhoitajataroppilaita, joille, koska he ovat suhteellisen nuoria, olisi varattava kaikki mahdollisuudet lepoon ja virkistykseen. Kun muitten sairaaloitten taholta ei ole esiintuotu nimenomaisia vaatimuksia ruokailuajan muuttamiseksi sekä kun tällainen toimenpide aiheuttaisi melkoisen kalliita kustannuksia ruokalahenkilökunnan lisäämisen kautta, on komitea pitänyt soveliaimpana, että päivällisaika näissä sairaaloissa jätetään entiselleen.

Jotta Marian sairaalassa voitaisiin siirtää yöhoitajattarien päivällisaika kl. $\frac{1}{2}$ 8—8:ksi j. p. p., ehdottaa komitea, että Marian sairaalan ruokalaan palkattaisiin.

1 ruokalanjohtajattaren apulainen; ja

2 keittäjätärtä.

Tämä Marian sairaalan ruokalahenkilökunnan lisäys on paikallaan siitäkin syystä, että sairaalan potilaiden hoitoon sovelletaan nykyisin entistä paljon suuremmassa määrässä ravintojärjestys- (dieetti-) käsittelyä, jolloin on havaittu, että ruokalan palveluskunta on liian pieni.

Sairaanhoitajataroppilaiden käyttämisestä yötyöhön on komitea saanut tietää, että ensimmäisen vuoden oppilaat ovat palvelleet yöhoitajattarina keskimäärin noin yhden kuukauden ajan sekä sairaanhoito-oppilaat toisena palvelusvuotenaan ovat olleet yötyössä noin kaksi kuukautta. Viime aikoina on kuitenkin oppilaita yötyössä tarvittu jonkun verran enemmän. Komitea puolestaan ei ole tahtonut lausua, missä määrin sairaanhoitajataroppilaan on oltava yötyössä, vaan esilletuo ainoastaan mielipiteensä, ettei yötyöaikaa pidennettäisi yli sen määrän, mikä katsotaan välttämättömäksi oppilaan koulutukselle tehtävänsä.

Ylläesitetyn nojalla saa komitea Sairalahallitukselle ehdottaa

että yöhoitajattaren (hoitajan) työaika kaupungin sairaaloissa määrätään 11 $\frac{1}{2}$ tunniksi vuorokaudessa sekä että hänelle järjestetään 6 vuorokautta vapaata kuukaudessa;

että mainitun uudistuksen toimeenpanoa varten sairaalat oikeutetaan, mikäli tarve vaatii, palkkaamaan ylimääräistä henkilökuntaa;

että yöhoitajattarien päivällisaika Marian sairaalassa muutetaan ajaksi klo $\frac{1}{2}$ 8—8 j. p. p., jota vastoin ateria-ajat muissa sairaaloissa pysytetään ennallaan;

että päivällisajan siirron takia Marian sairaalassa saadaan sen ruokalaan palkata nykyisen henkilökunnan lisäksi yksi ruokalanjohtajattaren apulainen ja kaksi keittäjätärtä; sekä

että sairaanhoitajataroppilaita olisi ensimmäisenä oppilasvuonna mahdollisimman vähän käytettävä yötyöhön ja toisenakin vuonna vielä suhteellisesti säästellen, jotavastoin kolmannen vuoden oppilaat olisivat tässä suhteessa katsottavat olevan samassa asemassa kuin valmiit sairaanhoitajattaret.

Helsingissä, maaliskuun 6 päivänä 1928.

G. Palander.

Eino Suolahti.

Gösta Becker.